POLSKI FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wskaźniki zmian kosztów bezpośrednich i cen podstawowych produktów rolnych w latach 2006-2007

Warszawa 2007

Wskaźniki zmian kosztów bezpośrednich i cen podstawowych produktów rolnych w latach 2006-2007

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW
ZAKŁADU RACHUNKOWOŚCI ROLNEJ
W SKŁADZIE:

mgr inż. Irena Augustyńska-Grzymek
mgr inż. Izabela Ziętek
mgr inż. Marcin Cholewa
dr inż. Aldona Skarżyńska

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
- Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Rachunkowości Rolnej
00-950 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. nr 984
Tel.: (0 22) 50 54 439
Tel./faks: (0 22) 826 93 22
E-mail: portal@fadn.pl
Internet: www.fadn.pl; www.polskifadn.eu

Sytuacja w latach 2006-2007 – ceny środków produkcji i ceny produktów rolnych

Istotny wpływ na zmiany wyników ekonomicznych produkcji rolniczej w latach 2006-2007, w tym także na poziom dochodów uzyskiwanych z poszczególnych produktów rolniczych miały relacje cen produktów rolnych do cen środków produkcji.

Niekorzystne dla produkcji roślinnej warunki agrometeorologiczne zaistniałe w 2006 roku przyczyniły się do obniżenia zbiorów wielu roślin uprawnych, między innymi zbóż (o 19,1%), ziemniaków (o 13,4%) i buraków cukrowych (o 9,7%)[1]. Efektem tego był między innymi wzrost cen produktów roślinnych, szczególnie w drugim półroczu. Średnio w 2006 roku ceny ziarna poszczególnych zbóż były wyższe niż w 2005 roku: w skupie od około 5 do 39%, a na targowiskach – od około 12 do 20%, zaś ceny ziemniaków – odpowiednio o około 18 i 65%.

W 2006 roku, w porównaniu z rokiem 2005, zwiększyła się jednak produkcja zwierzęca – o 2,6%. Produkcja żywca wołowego (łącznie z cielęcym) wzrosła o 12,8%, żywca wieprzowego – o 9,1%, drobiowego – o 1,9%, a mleka – o 0,1%. W konsekwencji nastąpił między innymi spadek cen żywca wieprzowego o około 7%, zarówno w skupie, jak i na targowiskach, przy czym targowiskowe ceny prosiąt obniżyły się o ponad 18%. Spadły również ceny skupu żywca drobiowego – o około 12%. Cena żywca wołowego minimalnie obniżyła się w skupie – o 0,2%, ale wzrosła na targowiskach – o 3,1%. Cena mleka utrzymała się natomiast na poziomie z roku 2005.

Spośród towarów zakupywanych przez rolników, w 2006 roku, w odniesieniu do 2005 roku, wzrosły ceny usług maszynowych – o 5,7%, materiału siewnego – o 2,3%, maszyn i narzędzi rolniczych – o 2,2%, zwierząt hodowlanych i usług weterynaryjnych – o 1,4%. Obniżyły się zaś, chociaż nieznacznie, ceny detaliczne pasz – o 0,9% oraz paliw – o 0,4%.

W 2006 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, poprawiła się relacja cen środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu zbóż, wyraźnie pogorszyła się jednak relacja cen tych środków do cen zbytu żywca wieprzowego. Relacje cen środków produkcji do cen skupu pozostałych produktów rolnych zmieniły się nieznacznie i były podobne jak w 2005 roku.

Dane GUS podają, że w 2006 roku dynamika cen produktów rolnych sprzedawanych przez rolników (102,6) była wyższa niż dynamika cen i usług przez nich zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej, inwestycyjne i konsumpcyjne (100,6). Wskaźnik relacji cen

[1] *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Rok 2006*, GUS, Warszawa 2007.

(„nożyce cen") był więc w 2006 roku korzystny dla rolnictwa i wynosił 102,0 *(wobec niekorzystnego wskaźnika w 2005 roku – 96,0)*[2].

W 2007 roku wystąpiły zdecydowanie korzystniejsze warunki klimatyczno-glebowe niż w 2006 roku[3]. Sprzyjało to uzyskiwaniu wyższych plonów większości roślin uprawnych. Według nieostatecznych danych GUS plony zbóż podstawowych z mieszankami wzrosły o 24,6%, kukurydzy uprawianej na ziarno – o 50,7%, rzepaku i rzepiku – o 0,4%, ziemniaków – o 31,3%, a buraków cukrowych – o 1,4%. Zwiększeniu plonów powyższych roślin sprzyjała również wzrostowa tendencja zużycia nawozów mineralnych. Ponadto w przypadku niektórych działalności produkcji roślinnej, w 2007 roku zaobserwowano zwiększenie areału ich uprawy w odniesieniu do roku poprzedniego. Dla przykładu, powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zwiększyła się o 0,7% a powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku – aż o 27,5%.

Według szacunkowych danych GUS, poprawa – w 2007 roku, w porównaniu z 2006 rokiem – warunków agrometeorologicznych oraz wzrost, w przypadku kilku gatunków roślin, powierzchni uprawy wpłynęły na **zwiększenie zbiorów**:

- zbóż ogółem – o 25,7%, w tym kukurydzy na ziarno – o 30,1%, a zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – o 25,3%, z tego:
  - pszenicy – o 18,7%,
  - żyta – o 21,8%
  - jęczmienia – o 28,6%,
  - owsa – o 43,7%,
  - pszenżyta – o 31,4%,
  - mieszanek zbożowych – o 27,2%,
- rzepaku i rzepiku – o 27,9%, ziemniaków – o 24,9% i warzyw gruntowych o 8,7%.

GUS szacuje również, że w 2007 roku – w stosunku do 2006 roku – nastąpił **spadek zbiorów** buraków cukrowych o 3,6% *(głównie z powodu zmniejszenia o 5,1% powierzchni ich uprawy)* oraz spadek zbiorów owoców jagodowych o 18,0% i owoców z drzew o 53,5% *(głównie z powodu przymrozków, które wystąpiły w maju 2007 roku)*.

W I półroczu 2007 roku średnie ceny podstawowych produktów roślinnych były wyższe niż w I półroczu 2006 roku, był to skutek niskich zbiorów 2006 roku. W lipcu 2007 roku tendencja ta się utrzymywała, z wyjątkiem cen ziemniaków. Według danych GUS[4], średnio

---

[2] *Tendencje w zakresie zmian cen w 2006 r.,* GUS, Warszawa 2007.

[3] *Przedwynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych.,* GUS, Warszawa 2007; *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Sierpień 2007 r.*, GUS, Warszawa 2007.

[4] *Biuletyn Statystyczny*, nr 7, GUS, Warszawa, sierpień 2007.

w okresie styczeń-lipiec 2007 roku cena skupu pszenicy wynosiła 60,42 zł/dt, a żyta – 56,79 zł/dt i były odpowiednio o 52,2 i 65,9% wyższe niż w okresie styczeń-lipiec 2006 roku. W przypadku ziemniaków, w okresie I-VII 2007 roku cena skupu wynosiła średnio 54,82 zł/dt i przewyższała o 17,2% jej poziom z analogicznego okresu roku poprzedniego. Natomiast na targowiskach, za 1 dt pszenicy, żyta i ziemniaków płacono w rozpatrywanym okresie (I-VII 2007) kolejno 72,32 zł, 63,27 zł oraz 122,21 zł, było to odpowiednio o 59,5% oraz 73,7 i 46,4% więcej niż w okresie I-VII 2006 roku.

Źródła GUS podają, że również w okresie trzech pierwszych kwartałów 2007 roku, na rynku rolnym przeciętne ceny produktów pochodzenia roślinnego (z wyjątkiem ziemniaków) kształtowały się znacznie powyżej poziomu sprzed roku[5]. Dla przykładu, średnio w trzech pierwszych kwartałach 2007 roku za pszenicę w skupie płacono 67,21 zł/dt, a za żyto – 58,29 zł/dt (tj. więcej odpowiednio o ponad 58,1 i 64,1% w porównaniu z analogicznym okresem 2006 roku). Na targowiskach, średnie ceny pszenicy i żyta – w omawianym okresie – wynosiły kolejno 73,33 zł/dt i 64,05 zł/dt (odpowiednio o 54,6 oraz 67,8% więcej niż w okresie I-IX 2006 roku). W przypadku ziemniaków, cena 1 dt tego produktu, w okresie trzech pierwszych kwartałów 2007 roku, wynosiła średnio w skupie 35,94 zł, a na targowiskach – 109,74 zł, było to odpowiednio – o 8,4% mniej oraz o 22,5% więcej niż w analogicznym okresie 2006 roku.

Przy utrzymującej się wysokiej podaży żywca rzeźnego, w I półroczu 2007 roku ceny żywca wieprzowego i wołowego kształtowały się na poziomie niższym niż w I półroczu 2006 roku[6]. W lipcu 2007 roku targowiskowe ceny tego żywca były również niższe niż w lipcu roku poprzedniego – odpowiednio o 0,6 i 2,8%. Ceny te ulegały jednak wahaniom w poszczególnych miesiącach 2007 roku. Średnio w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy wspomnianego roku za 1 kg żywca wieprzowego płacono na targowiskach 3,44 zł, a za 1 kg żywca wołowego – 4,29 zł, było to w pierwszym przypadku o 1,4% mniej, a w drugim – o 0,5% więcej niż w analogicznych miesiącach 2006 roku. W tym samym okresie 2007 roku w skupie za wspomniane produkty płacono odpowiednio 3,38 zł/kg i 4,04 zł/kg, obliczono że w odniesieniu do pierwszych siedmiu miesięcy 2006 roku żywiec wieprzowy potaniał na tym rynku o 2,0%, a wołowy – o 2,4%.

[5] *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. I-III kwartał 2007 r.*, GUS, Warszawa, wrzesień 2007.
[6] Patrz odnośnik 4.

Według danych GUS[7], w okresie trzech pierwszych kwartałów 2007 roku, za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono średnio 3,45 zł, a na targowiskach 3,57 zł, tj. mniej odpowiednio o 2,8% i 0,6% niż w analogicznym okresie 2006 roku. W przypadku żywca wołowego, średnio w okresie I-IX 2007 roku za 1 kg tego produktu płacono w skupie 4,00 zł, a na targowiskach – 4,31 zł, na pierwszym ze wspomnianych rynków zbytu nastąpił więc spadek ceny o 2,7%, a na drugim – wzrost o 0,9% w odniesieniu do okresu I-IX 2006 roku.

W 2007 roku wyraźnie wyższe były jednak ceny skupu żywca drobiowego i mleka. W przypadku pierwszego z tych produktów wzrost cen nastąpił pomimo dużej podaży tego towaru na rynku. W konsekwencji, w miesiącach styczeń-lipiec 2007 roku cena skupu żywca drobiowego wynosiła średnio 3,39 zł/kg i była wyższa o 27,4% w stosunku do pierwszych siedmiu miesięcy 2006 roku. Co więcej, średnia cena skupu żywca drobiowego z okresu trzech pierwszych kwartałów 2007 roku (3,51 zł/kg) wzrosła o 28,1% w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

W przypadku mleka krowiego, w 2007 roku obserwowano zmiany poziomu skupu (początkowo wystąpił wzrost, później spadek skupu), jednak w okresie styczeń-lipiec cena tego towaru wykazywała wyraźną tendencję rosnącą. Źródła GUS podają, że w lipcu 2007 roku za 100 litrów mleka w skupie płacono średnio 101,92 zł, było to o 13,3% więcej niż w lipcu poprzedniego roku, zaś średnio w miesiącach I-VII 2007 roku cena 100 litrów mleka wynosiła 98,66 zł i była o 6,3% wyższa niż w tym samym okresie 2006 roku[8]. W miesiącach sierpień--wrzesień 2007 roku cena mleka krowiego nadal rosła i wynosiła kolejno 105,93 zł i 114,63 zł za 100 litrów i była wyższa odpowiednio o 17,4 oraz o 25,7% w odniesieniu do analogicznych miesięcy 2006 roku. Według GUS, średnio w okresie I-IX 2007 roku cena 100 litrów mleka wynosiła 100,79 zł i przewyższała o 9,6% jej poziom z tego samego okresu roku poprzedniego[9].

W 2007 roku wzrosły też ceny targowiskowe zwierząt do dalszego chowu – z wyjątkiem cen prosiąt. Dla przykładu, w okresie I-VII 2007 roku targowiskowa cena krowy wynosiła średnio 2332 zł, zaś jałówki jednorocznej – 1529 zł, było to odpowiednio o 1,1% oraz 6,8% więcej niż w tym samym okresie 2006 roku. Natomiast, średnio w ciągu trzech pierwszych kwartałów 2007 roku, za krowę płacono na targowiskach 2345 zł, za jałówkę – 1537 zł. W przypadku prosiąt, średnio w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 2007 roku za 1 zwierzę płacono 83,60 zł, było to

[7] *Biuletyn Statystyczny*, nr 9, GUS, Warszawa, październik 2007.
[8] Patrz odnośnik 4.
[9] Patrz odnośnik 7.

o 27,0% mniej niż w analogicznym okresie 2006 roku. Natomiast średnio w okresie I-IX 2007 roku za prosię przeznaczone na chów płacono 85,20 zł, było to o 24,2% mniej niż w tym samym okresie 2006 roku.

W okresie styczeń-wrzesień 2007 roku relacje cen środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu zbóż wyraźnie poprawiły się w porównaniu z tym samym okresem 2006 roku. Jednakże, średnio w okresie I-IX 2007 roku przy cenach zbytu podstawowych produktów zwierzęcych utrzymujących się na poziomie niższym niż w roku poprzednim, rolnicy w celu pokrycia kosztów związanych z zakupem środków produkcji musieli sprzedać więcej żywca wieprzowego i wołowego niż w analogicznym okresie 2006 roku.

System wspierania produkcji rolnej po akcesji Polski do UE

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej oznaczało objęcie naszego kraju Wspólną Polityką Rolną Unii Europejskiej; pojawiły się więc nowe możliwości rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Dotychczasowy system interwencji na rynkach rolnych został zastąpiony rozwiązaniami stosowanymi we Wspólnocie. Nowe uregulowania w istotny sposób zmieniły zasady funkcjonowania rolnictwa, przyczyniły się one do zmian zarówno ekonomicznych warunków produkcji poszczególnych produktów rolnych oraz zmian warunków prowadzenia gospodarstwa jako całości.

Podczas negocjacji akcesyjnych podjęto decyzję o wprowadzeniu w Polsce uproszczonego systemu dopłat bezpośrednich. System ten będzie mógł funkcjonować przez pierwsze trzy lata członkostwa, z możliwością przedłużenia o dwa kolejne lata, do 2008 roku włącznie. Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. **o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych** (Dz. U. z 2004 r. nr 6, poz. 40) określa warunki i tryb udzielania producentom rolnym płatności bezpośrednich do gruntów rolnych określonych przepisami UE, zwanych dalej „płatnościami".

Płatności obejmują:

1. jednolitą płatność obszarową – do gruntów rolnych w gospodarstwie, utrzymywanych w dobrej kulturze, tj. gruntów ornych, pastwisk, łąk, sadów i upraw wieloletnich,
2. płatności uzupełniające – do powierzchni upraw utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej, tj. chmielu, tytoniu, ziemniaków do przetworzenia na skrobię oraz innych roślin, których wykaz corocznie określany jest w odpowiednim rozporządzeniu.

W 2007 roku stawka jednolitej płatności obszarowej wyniesie 301 zł/ha (według www.ppr.pl). Rolnikowi, który spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej

w danym roku i który zawarł na rok gospodarczy 2006/2007 z producentem cukru umowę dostawy buraków cukrowych albo na rok gospodarczy 2005/2006 umowę dostawy buraków cukrowych z producentem cukru, który zrzekł się w roku gospodarczym 2006/2007 przyznanej kwoty cukru, przysługuje *„płatność cukrowa".*

W 2006 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, w celu zwiększenia konkurencyjności polskich produktów rolnych na rynku UE, płatnościami uzupełniającymi objęto wszystkie rodzaje roślin, których uprawa jest objęta wsparciem finansowym w Unii Europejskiej.

W 2007 roku płatności uzupełniające, zgodnie z **Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2007 r.** (Dz. U. nr 46 poz. 308 i 309) w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania tej płatności oraz z rozporządzeniem zmieniającym **z 11 kwietnia 2007 r**. (Dz. U. nr 69 poz. 462 i 463) będą przysługiwały do następujących gatunków roślin uprawianych w plonie głównym:

- zboża, w tym kukurydza,
- rośliny oleiste: rzepak, rzepik, słonecznik i soja,
- rośliny wysokobiałkowe: bób, bobik, łubin słodki i groch siewny,
- rośliny strączkowe: wyka siewna, soczewica jadalna i ciecierzyca pospolita,
- rośliny strączkowe pastewne,
- orzechy: orzechy włoskie i leszczyna,
- len włóknisty i oleisty,
- konopie na włókno,
- rośliny przeznaczone na materiał siewny kategorii elitarny i kwalifikowany (zboża, oleiste i włókniste, trawy i motylkowate),
- rośliny motylkowate drobnonasienne,
- rośliny okopowe pastewne, z wyłączeniem ziemniaków pastewnych,
- trawy na trwałych użytkach zielonych przeznaczone na susz paszowy,
- mieszanki roślin motylkowatych drobnonasiennych z trawami,
- płatności uzupełniające do powierzchni trwałych użytków zielonych lub do powierzchni upraw traw przeznaczonych na paszę uprawianych na gruntach ornych nazywane są dalej *„płatnością zwierzęcą".*

Dla 2007 roku terminem operacyjnym do przeliczenia EUR na waluty krajowe jest ostatni dzień września; kurs wymiany wynosi: 1 EUR = 3,7730 PLN (wg Official Journal of the European Union).

Stawki płatności uzupełniających dla poszczególnych upraw (w PLN) określane są corocznie, w drodze odpowiedniego rozporządzenia, uwzględniając założenia do ustawy budżetowej na dany rok oraz zobowiązania Polski zawarte w umowach międzynarodowych.

W projekcie **Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi** z 2007 roku w sprawie stawek płatności uzupełniających za 2007 r. podano stawkę płatności uzupełniającej do 1 ha powierzchni uprawy:

- roślin określonych w &1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2007 r. – 294,90 zł/ha,
- roślin przeznaczonych na paszę uprawianych na trwałych użytkach zielonych, o których mowa w & 1 ust. 2 rozporządzenia – 438,76 zł/ha (zwana dalej *„płatnością zwierzęcą"),*
- chmielu, o której mowa w &7 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia – 526,01 zł/ha,
- chmielu, o której mowa w &7 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia – 452,76 zł/ha.

Płatności uzupełniające do:

- tytoniu,
- ziemniaków przeznaczonych do przetworzenia na skrobię,

przyznaje i wypłaca w odrębnym trybie Agencja Rynku Rolnego.

Tabela 1

Wskaźniki zmian cen towarów, tj. składników kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w latach 2006-2007 [10]

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Cena		Wskaźniki zmian cen I-VII 2007 / 2006
			2006	I-VII 2007	
1	2	3	5	6	8
	MATERIAŁ SIEWNY				
1	Pszenica ozima	100 kg	110,65	138,22	1,249
2	Pszenica jara	100 kg	96,00	149,10	1,553
3	Żyto	100 kg	101,05	132,31	1,309
4	Jęczmień jary	100 kg	91,48	139,50	1,525
5	Pszenżyto	100 kg	111,25	139,15	1,251
6	Mieszanki zbożowe	100 kg	87,56	138,52	1,582
7	Owies	100 kg	83,64	137,53	1,644
8	***Zboża podstawowe z mieszankami zboż. średnio***	***100 kg***			***1,445***
9	Gryka	100 kg	237,11	281,39	1,187
10	Rzepak	100 kg	2 570,41	2 710,71	1,055
11	Kukurydza	1 porcja	142,61	146,88	1,030
12	Ziemniaki jadalne	100 kg	119,69	216,87	1,812
13	Buraki cukrowe	1 jed. siew.	503,00	490,43	0,975
14	Buraki pastewne	100 kg	1 455,09	1 501,96	1,032
15	Trawy	100 kg	1 067,00	1 068,00	1,001
16	Koniczyna	100 kg	1 195,01	1 341,42	1,123
17	Seradela	100 kg	704,53	812,45	1,153
18	Łubin pastewny wąskolistny	100 kg	205,47	250,78	1,221
	NAWOZY MINERALNE				
19	Mocznik 46%	100 kg	96,36	103,00	1,069
20	Saletrzak 28%	100 kg	69,56	74,80	1,075
21	Saletra Amonowa 33-34%	100kg	78,12	84,28	1,079
22	*Średnio nawozy azotowe*				*1,074*
23	Superfosfat granulowany wzbogacony/potrójny (40%/46%)	100kg	84,44	89,96	1,065
24	Superfosfat granulowany (20%)	100 kg	57,28	62,52	1,091
25	*Średnio nawozy fosforowe*				*1,078*
26	Sól potasowa 57%	100 kg	88,52	89,20	1,008

27	Polifoska (8-24-24)	100 kg	108,20	112,36	1,038
28	Fosforan amonu (18-46)	100 kg	111,24	118,48	1,065
29	Polimag granulowany	100 kg	88,88	95,24	1,072
30	*Średnio wieloskładnikowe*				*1,058*
31	Nawóz węglanowy, wapniowo-magnezowy 48-53% CaO	100 kg	39,91	41,04	1,028
32	Nawóz wapniowy, tlenkowy 60% CaO	100 kg	50,49	53,14	1,052
33	*Średnio nawozy wapniowe*				*1,040*
	NAWOZY ORGANICZNE				
34	Obornik	100 kg	17,30	23,39	1,352
35	**ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN, średnio**				1,003
	UBEZPIECZENIE PRODUKCJI ROŚLINNEJ [11]				
36	Roczna stopa % ubepieczenia 1 dt lnu	PLN	3,47	3,55	1,023
37	Roczna stopa % ubepieczenia 1 dt tytoniu	PLN	7,94	7,81	0,984
38	Roczna stopa % ubepieczenia 1 dt pszenicy	PLN	2,70	2,74	1,015
39	Roczna stopa % ubepieczenia 1 dt rzepaku	PLN	3,69	3,72	1,008
40	Roczna stopa % ubepieczenia 1 dt buraków cukrowych	PLN	2,58	6,16	2,388
Składniki kosztów, które mogą oddziaływać na poziom kosztów specjalistycznych produkcji roślinnej					
41	Energia elektryczna	100 kWH	44,07	44,79	1,016
42	Koks	1 t	738,26	736,73	0,998
43	Węgiel kamienny, klasa I, kostka	1 t	505,71	529,57	1,047
44	Benzyna bezołowiowa 95-oktanowa, "Euro-Super"	1 l	4,00	4,14	1,035
45	Benzyna bezołowiowa 98-oktanowa	1 l	4,21	4,35	1,033
46	Olej napędowy, letni	1 l	3,94	3,70	0,939
47	Olej napędowy, zimowy	1 l	3,75	3,62	0,965
48	Olej opałowy "Ekoterm Plus"	1 l	2,58	2,40	0,930
49	Wynajem powierzchni w obcych budynkach	m^2	15,37	15,46	1,006
50	Opłaty targowiskowe związane ze sprzedażą ziemiopłodów	1 dzień	11,71	11,91	1,017

[10] Według niepublikowanych danych GUS.

[11] Ubezpieczenie od gradu, przymrozków, powodzi lub huraganu.

Tabela 2

Wskaźniki zmian cen towarów, tj. składników kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w latach 2006-2007 [12]

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Cena		Wskaźniki zmian cen
			2006	I-VII 2007	I-VII 2007 / 2006
1	2	3	5	6	8
	KOSZT ZWIERZĄT ZAKUPYWANYCH W CELU WYMIANY STADA				
1	Prosięta	1 szt.	107,17	83,60	0,780
2	Krowy mleczne	1 szt.	2 269,12	2 332,00	1,028
3	Jałówki 1-roczne	1 szt.	1 429,95	1 529,00	1,069
4	Pisklęta mięsne	1 szt.	1,55	1,60	1,032
5	Pisklęta ogólnego użytku	1 szt.	1,49	1,55	1,040
	PASZE TOWAROWE				
6	Koncentrat dla tuczników	100 kg	159,40	160,99	1,010
7	Koncentrat dla warchlaków	100 kg	179,43	181,89	1,014
8	Koncentrat dla loch	100 kg	162,24	163,80	1,010
9	Koncentrat dla krów mlecznych	100 kg	135,49	136,26	1,006
10	Mieszanka dla loch niskoprośnych	100 kg	86,66	101,60	1,172
11	Mieszanka dla loch wysokoprośnych i karmiących	100 kg	94,34	110,07	1,167
12	Mieszanka dla prosiąt	100 kg	151,11	167,07	1,106
13	Mieszanka dla tuczników	100 kg	78,48	91,94	1,172
14	Mieszanka dla krów wysokomlecznych	100 kg	86,46	97,92	1,133
15	Mieszanka dla bydła dorosłego	100 kg	86,46	97,92	1,133
16	Mieszanka dla cieląt i jagniąt	100 kg	102,50	115,80	1,130
17	Mieszanka dla kur niosek	100 kg	101,08	112,12	1,109
18	Mieszanka dla kurcząt hodowlanych	100 kg	107,01	118,48	1,107
19	Mieszanka dla kurcząt rzeźnych	100 kg	115,26	126,00	1,093
20	Ziarna i śruty zbożowe	100 kg	45,67	67,31	1,474
21	Otręby	100 kg	36,13	57,66	1,596
22	Wysłodki Suche	100 kg	60,24	67,50	1,121
23	Inne Treściwe	100 kg	78,83	87,00	1,104
24	Dodatki mineralne	100 kg	227,74	229,71	1,009
25	Mleko Pełne Własne				1,062
26	Mleko Chude	1 litr	0,19	0,20	1,053
27	Preparat mlekozastępczy dla cieląt	100 kg	393,63	423,70	1,076
28	Ziemniaki pastewne*	100 kg	31,09	31,41	1,010
29	Siano	100 kg	32,08	33,30	1,038

30	Słoma	100 kg	17,30	23,39	1,352
	PASZE NIETOWAROWE OBCE				
31	Okopowe pastewne (buraki pastewne)	100 kg	25,96	26,23	1,010
32	Zielonki	100 kg	32,08	33,30	1,038
33	Kiszonki	100 kg	1,73	1,90	1,098
34	Wysłodki świeże	100 kg	1,73	1,90	1,098
35	Liście buraczane	100 kg	2,44	2,68	1,098
	UBEZPIECZENIE PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ [13]				
36	Roczna stopa % ubezpieczenia 1 sztuki bydła	PLN	6,87	6,84	0,996
37	Roczna stopa % ubezpieczenia 1 tucznika				1,001
38	Roczna stopa % ubezpieczenia 1 konia	PLN	8,95	9,00	1,006
39	Usługi weterynaryjne		22,15	22,54	1,018
40	Zrobienie zastrzyku bydłu (bez wartości leku)		3,68	3,74	1,016
41	Badanie kliniczne krowy		22,15	22,54	1,018
42	Krycie krów		46,50	47,45	1,020
Składniki kosztów, które mogą oddziaływać na poziom kosztów specjalistycznych produkcji zwierzęcej					
43	Energia elektryczna	100 kWH	44,07	44,79	1,016
44	Koks	1 t	738,26	736,73	0,998
45	Węgiel kamienny, klasa I, kostka	1 t	505,71	529,57	1,047
46	Benzyna bezołowiowa 95-oktanowa, "Euro-Super"	1 l	4,00	4,14	1,035
47	Benzyna bezołowiowa 98-oktanowa	1 l	4,21	4,35	1,033
48	Olej napędowy, letni	1 l	3,94	3,70	0,939
49	Olej napędowy, zimowy	1 l	3,75	3,62	0,965
50	Olej opałowy "Ekoterm Plus"	1 l	2,58	2,40	0,930
51	Wynajem powierzchni w obcych budynkach	m^2	15,37	15,46	1,006
52	Opłaty targowiskowe związane ze sprzedażą zwierząt	1 dzień	11,71	11,91	1,017

* Średnia cena w obrocie targowiskowym.

[12] Według niepublikowanych danych GUS.

[13] Ubezpieczenie od padnięcia lub dobicia z konieczności.

Tabela 3

Wskaźniki zmian cen wybranych produktów rolnych w latach 2006-2007

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Cena		Wskaźniki zmian cen I-X 2007 / 2006
			2006	I-X 2007	
1	2	3	5	6	8
1	Pszenica [14]	1 dt	44,76	68,89	1,539
2	Żyto [14]	1 dt	38,52	59,63	1,548
3	Jęczmień [15]	1 dt	47,82	70,15	1,467
4	Rzepak [16]	1 dt	93,44	95,98	1,027
5	Ziemniaki [14]	1 dt	30,61	30,21	0,987
6	Buraki cukrowe [16]	1 dt	13,12	11,56	0,881
7	Mleko [14]	1 litr	0,93	1,03	1,108
8	Żywiec wołowy [14]	1 kg	4,04	4,00	0,990
9	Żywiec wieprzowy [14]	1 kg	3,56	3,46	0,972
10	Żywiec drobiowy [14]	1 kg	2,76	3,54	1,283

[14] Ceny w skupie, średnia z 2006 r. oraz średnia w okresie I-X 2007 r.; wg danych GUS.

[15] Ceny w obrocie targowiskowym, średnia z 2006 r. oraz średnia w okresie I-X 2007 r.; wg danych GUS.

[16] W przypadku rzepaku - w 2006 r. średnia cena skupu wg GUS, w 2007 r. szacowana średnia cena skupu wg opinii ekspertów IERiGŻ-PIB, w przypadku buraków cukrowych - w latach 2006-2007 minimalna cena skupu w przeliczeniu na PLN.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY